

บทที่ 3

วิธีดำเนินการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้เป็นการวิจัยเชิงบรรยาย เพื่อวิเคราะห์การวางแผนเข้าสู่อาชีพของนิสิตนักศึกษาสาขาสังคมศาสตร์ โดยมุ่งศึกษาและเปรียบเทียบการวางแผนเข้าสู่อาชีพของนิสิตนักศึกษาสาขาสังคมศาสตร์ ชั้นปีที่ 4 จำแนกตามเพศ สถานภาพทางเศรษฐกิจและสังคมของครอบครัว ซึ่งได้แก่ อาชีพของบิดา อาชีพของมารดา รายได้ของครอบครัว และการศึกษาของบิดามารดา ตลอดจนศึกษาความคิดเห็นของนิสิตนักศึกษาที่มีต่อการประกอบอาชีพอิสระ โดยมีรายละเอียดและขั้นตอนของการวิจัย ดังนี้

ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

ประชากรที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ เป็นนิสิตนักศึกษาชั้นปีที่ 4 คณะนิติศาสตร์ รัฐศาสตร์ เศรษฐศาสตร์ สังคมศาสตร์ (รัฐศาสตร์) เศรษฐศาสตร์และบริหารธุรกิจ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ และมหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ ที่ลงทะเบียนเรียนในภาคปลาย ปีการศึกษา 2531 จำนวน 1586 คน

ในการสุ่มใช้วิธีการสุ่มแบบแบ่งชั้น (Stratified Random Sampling) โดยใช้ตัวแปรคณะ เป็นตัวแปรจำแนก (Stratified Variable) ขั้นตอนในการสุ่ม มีดังนี้

1. คำนวณหาขนาดพอดีของกลุ่มตัวอย่างนิสิตนักศึกษาโดยใช้สูตรสำหรับการคำนวณขนาดตัวอย่าง เมื่อประมาณค่าสัดส่วน (Proportion) (อ้างโดย สู้วัฒนา สุวรรณเชตนิคม 2529 : 84) จากสูตร

$$n \hat{p}_m = \frac{NZ^2}{4NE^2 + Z^2}$$

เมื่อ n_{opt} = ขนาดที่พอดีของกลุ่มตัวอย่างในการประมาณค่า p ที่มีความแปรปรวนสูงสุด ($p=0.5$) ด้วยความเชื่อมั่น $(1-\alpha)$ โดยที่ค่าประมาณจะไม่เคลื่อนจากค่าที่เป็นจริงเกิน E

N = จำนวนสมาชิกทั้งหมดในประชากรเป้า

Z = ค่าจากโค้งปกติ ณ ตำแหน่งที่พื้นที่ใต้โค้งปกติห่างเท่ากับ $\frac{\alpha}{2}$ ซึ่งค่า $\pm Z$ จะจำกัดพื้นที่ตรงกลางของโค้งปกติให้เป็น $(1-\alpha)$

E = ขนาดของความคลาดเคลื่อนสูงสุดที่ผู้วิจัยยอมรับได้

ดังนั้นเมื่อขนาดประชากรนิสิตนักศึกษา 1586 คน ยอมให้ข้อมูลมีความคลาดเคลื่อนเท่ากับ 0.05 ด้วยความเชื่อมั่นร้อยละ 95 ต้องใช้กลุ่มตัวอย่างนิสิตนักศึกษาจำนวน 319 คน (ดูตัวอย่างการคำนวณได้ในภาคผนวก ก)

2. คำนวณขนาดที่พอดีของกลุ่มตัวอย่างในแต่ละคณะ จากสูตร Proportional Allocation (อ้างโดย นิยม ปุราคำ 2517:162) ดังนี้

$$Opt\ n_h = \left[\frac{N_h}{\sum_{h=1}^L N_h} \right] N_o$$

เมื่อ n_h คือ ขนาดของกลุ่มตัวอย่างกลุ่ม

N_h คือ ขนาดของประชากรกลุ่ม

$\sum_{h=1}^L N_h$ คือ ขนาดของประชากรทั้งหมด

N_o คือ ขนาดของกลุ่มตัวอย่างทั้งหมด

จากการใช้สูตรคำนวณเพื่อหาจำนวนขนาดนิสิตนักศึกษาที่พอเหมาะในแต่ละคณะ จะได้จำนวนกลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย ซึ่งในการวิจัยครั้งนี้ผู้วิจัยได้ขยายจำนวนกลุ่มตัวอย่างแต่ละคณะ

อีก 10 % ของจำนวนที่คำนวณได้ การปรับจำนวนกลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย แสดงไว้ใน ตารางที่ 1 (ดูตัวอย่างการคำนวณได้ในภาคผนวก ก)

3. สุ่มรายชื่อนิสิตนักศึกษาจากแต่ละคณะ โดยวิธีการสุ่มแบบง่าย (Simple Random Sampling)

ตารางที่ 1 จำนวนประชากร กลุ่มตัวอย่างที่พอเหมาะที่ได้จากการคำนวณ จำนวน แบบสอบถาม ที่ส่งทางไปรษณีย์และที่ได้รับกลับคืน (เฉพาะแบบสอบถามที่ใช้ได้) จำแนกตามคณะ (หน่วย : คน)

คณะที่ศึกษา	ประชากร	คำนวณได้	จำนวนที่ส่ง	กลับคืน*	ร้อยละ
นิติศาสตร์	523	105	116	91	78.45
รัฐศาสตร์/สังคมศาสตร์ (รัฐศาสตร์)	477	96	106	85	80.19
เศรษฐศาสตร์	586	118	130	101	77.69
รวม	1586	319	352	277	78.69

* ข้อมูลที่กลับคืนมาหลังจากการทวงถาม 2 ครั้งระยะห่างกันครั้งละ 4 สัปดาห์

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย เป็นแบบสอบถามการวางแผนเข้าสู่อาชีพของนิสิตนักศึกษา ที่ อรอนงค์ ลากภูวนารถ และ ผู้วิจัยสร้างขึ้น ซึ่งมีรายละเอียดและขั้นตอนในการสร้าง ดังนี้

1. ศึกษาค้นคว้าเอกสาร วารสาร หนังสือ สิ่งพิมพ์ต่างๆ และงานวิจัยเกี่ยวกับทฤษฎีแนวคิดและหลักการที่สำคัญในเรื่อง การวางแผนอาชีพ รวมทั้งหลักสูตรการเรียน การสอน บริการแนะแนวอาชีพในสถาบันอุดมศึกษา สถานตลาดแรงงานระดับอุดมศึกษา แนวคิดเกี่ยวกับการประกอบอาชีพอิสระ ตลอดจนสัมภาษณ์บัณฑิตจาก คณะนิติศาสตร์ คณะรัฐศาสตร์ และคณะเศรษฐศาสตร์ จำนวน 3 คน อย่างไม่เป็นทางการ เพื่อให้ได้รายละเอียดเกี่ยวกับตัวแปรตามวัตถุประสงค์ของการวิจัย

2. ผู้วิจัยนำแนวคิดที่ได้จากข้อ 1 มากำหนดขอบเขตเนื้อหาของการวิเคราะห์ การวางแผนเข้าสู่อาชีพของนิสิตนักศึกษาสาขาสังคมศาสตร์ ชั้นปีที่ 4 โดยแบ่งเป็น 4 ส่วนคือ

2.1 การเลือกอันดับสอบเข้าศึกษาในคณะทางสาขาสังคมศาสตร์และเหตุผลในการเลือก ทั้งนี้เพราะ การสอบคัดเลือกเข้าศึกษาต่อในมหาวิทยาลัย นั้นมีความสำคัญกับ ผู้เลือกมากเพราะ ไม่ใช่แต่เพียงจะได้มีโอกาสเข้าเรียนในคณะที่ตนเลือกเท่านั้น แต่จะหมายถึง การเลือกอาชีพในอนาคตด้วย เพราะคณะต่าง ๆ ที่เปิดสอนในมหาวิทยาลัยต่าง ๆ นั้นสามารถ บังคับอาชีพหลังจากสำเร็จการศึกษาแล้วเป็นอย่างดี ดังนั้น การตัดสินใจเลือกเรียนคณะใดคณะหนึ่ง นั้นหมายถึงการตัดสินใจที่จะประกอบอาชีพตามลักษณะของคณะนั้น ๆ ที่จะส่งเสริมได้

2.2 เป้าหมายทางอาชีพ ความต้องการทางด้านอาชีพหรือการศึกษาของนิสิตนักศึกษา หลังสำเร็จการศึกษาระดับปริญญาตรี ทั้งนี้เนื่องจาก การวางแผนอาชีพเป็นกระบวนการที่เกี่ยวข้องกับการตัดสินใจในการเลือกอาชีพที่เหมาะสมกับตนเองและตรงกับความเป็นจริง ตลอดจนการ วางแนวทางการเตรียมตัวเพื่อประกอบอาชีพที่คาดหวังและจากทฤษฎีพัฒนาการทางด้านอาชีพของ กินชเบิร์ก (Ginzberg) และ ซูเปอร์ (Super) จะเห็นได้ว่า นิสิตนักศึกษาในมหาวิทยาลัย ซึ่งมีอายุระหว่าง 18 - 21 ปี จะอยู่ในช่วงที่มีวุฒิภาวะในการเลือกอาชีพที่เป็นจริง และมีการ วางแผนการศึกษาควบคู่ไปกับการวางแผนอาชีพ

2.3 การเตรียมตัวเพื่อประกอบอาชีพของนิสิตนักศึกษาที่มีเป้าหมายจะประกอบอาชีพ หลังสำเร็จการศึกษา ซึ่งแบ่งเป็น 3 ด้าน

2.3.1 การเตรียมตัวเกี่ยวกับความรู้ในหลักสูตร

2.3.2 การเตรียมตัวเกี่ยวกับความรู้นอกหลักสูตร

2.3.3 การเตรียมตัวเกี่ยวกับการสมัครงาน

2.4 ปัญหาในการวางแผนอาชีพของนิสิตนักศึกษา เพื่อให้ทราบข้อมูลในการที่จะช่วยเหลือนิสิตนักศึกษาเกี่ยวกับการวางแผนอาชีพ ให้มีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น

3. ทำการรวบรวมรายชื่อเกี่ยวกับ อาชีพและตำแหน่งงานที่นิสิตนักศึกษาสาขา สังคมศาสตร์ (คณะนิติศาสตร์ รัฐศาสตร์ และเศรษฐศาสตร์) สามารถออกไปประกอบได้ทั้งที่ตรงตามสาขาวิชาและไม่ตรงสาขาวิชาจากห้องสมุดอาชีพมหาวิทยาลัยรามคำแหง หนังสือการจัดประเภทมาตรฐานอาชีพ (ประเทศไทย) (กรมแรงงาน : 2512) หนังสืออนุกรมอาชีพ (กรมวิชาการ : 2526) และรายงานการวิจัยของสุกัญญา สวัสดิ์เวทิน เรื่อง ผลการสำรวจแรงงานระดับอุดมศึกษา จากประกาศรับสมัครงานทั่วไป ปี 2529 เพื่อให้ได้รายชื่ออาชีพที่เป็นมาตรฐานและทันสมัยต่อสภาพตลาดแรงงาน ในปัจจุบัน

4. นำขอบเขตและข้อมูลที่ได้จากข้อ 2 และ 3 มาสร้างเป็นข้อกระทบ (item) ให้สอดคล้องกับวัตถุประสงค์การวิจัย โดยแบบสอบถามแบ่งออกเป็น 2 ตอนคือ

ตอนที่ 1 ข้อคำถามเกี่ยวกับข้อมูลส่วนตัวและความคิดเห็นของนิสิตนักศึกษาที่มีต่อการประกอบอาชีพอิสระ เป็นแบบเลือกตอบ เต็มคำ กำหนดคำตอบให้ และปลายเปิด จำนวน 7 ข้อ

ตอนที่ 2 ข้อคำถามเกี่ยวกับการวางแผนเข้าสู่อาชีพของนิสิตนักศึกษาประกอบด้วย 4 ส่วน

2.1 การเลือกอันดับสอบเข้าศึกษาในคณะทางสาขาสังคมศาสตร์ และเหตุผลในการเลือก เป็นแบบเลือกตอบ เต็มคำ และกำหนดคำตอบให้ จำนวน 2 ข้อ

2.2 เป้าหมายทางอาชีพ ความต้องการทางด้านอาชีพหรือการศึกษา

ของนักศึกษาหลังสำเร็จการศึกษาระดับปริญญาตรี เป็นแบบกำหนดคำตอบให้และปลายเปิด จำนวน 15 ข้อ

2.3 การเตรียมตัวเพื่อประกอบอาชีพของนิสิตนักศึกษาที่มีเป้าหมายจะประกอบอาชีพหลังจากสำเร็จการศึกษา เป็นแบบมาตราส่วนประเมินค่า (Rating Scale) 5 ระดับ จำนวน 13 ข้อ ซึ่งแบ่งออกเป็นข้อคำถามในแต่ละด้าน ดังนี้

2.3.1 การเตรียมตัวเกี่ยวกับความรู้ในหลักสูตร จำนวน 5 ข้อ

2.3.2 การเตรียมตัวเกี่ยวกับความรู้นอกหลักสูตร จำนวน 4 ข้อ

2.3.3 การเตรียมตัวเกี่ยวกับการสมัครงาน จำนวน 4 ข้อ

2.4 ปัญหาในการวางแผนอาชีพนิสิตนักศึกษา เป็นแบบมาตราส่วนประเมินค่า (Rating Scale) 5 ระดับ จำนวน 6 ข้อ

5. นำแบบสอบถามที่สร้างขึ้นไปให้อาจารย์ผู้ควบคุมการวิจัยช่วยตรวจสอบ และแก้ไขปรับปรุงด้านเนื้อหา ภาษา และสำนวนที่ใช้ในแบบสอบถามให้มีความชัดเจนและเข้าใจง่าย

6. การทดลองใช้ (try-out) แบ่งการทดลองใช้ออกเป็น 2 ครั้ง ดังนี้

6.1 นำแบบสอบถามที่สร้างขึ้นไปให้นิสิตนักศึกษาจำนวน 10 คน ที่มีลักษณะคล้ายคลึงกับกลุ่มตัวอย่างทดลองทำ ทั้งนี้เพื่อตรวจสอบความชัดเจนของข้อความ ความหมายของภาษาที่ใช้ และสำรวจคำตอบที่อาจเป็นไปได้นอกเหนือจากคำตอบที่ผู้วิจัยกำหนดให้ในข้อคำถาม โดยในแบบสอบถามแต่ละข้อที่เป็นแบบกำหนดคำตอบ ผู้วิจัยจะให้ตัวเลือกอื่นๆ (โปรดระบุ) เพื่อให้ผู้ตอบแบบสอบถามได้ตอบนอกเหนือจากตัวเลือกที่ให้ไว้ แล้วให้ผู้ตอบแบบสอบถามแสดงความคิดเห็นและข้อเสนอแนะไว้ตอนท้ายแบบสอบถาม พร้อมกันนี้ผู้วิจัยได้ทำการสัมภาษณ์เพื่อขอทราบความคิดเห็นเกี่ยวกับความเหมาะสมของ คำชี้แจงในการทำ ข้อความในข้อคำถาม ตัวเลือกที่กำหนดให้ ปัญหาในการตอบ ตลอดจนข้อบกพร่องอื่น ๆ นำผลการทดลองใช้มาวิเคราะห์และนำไปปรึกษาอาจารย์ผู้ควบคุมการวิจัย แล้วทำการปรับปรุงแบบสอบถาม ดังต่อไปนี้

6.1.1 จำนวนข้อกระทงได้ปรับให้น้อยลง เพราะ ข้อกระทงบางข้อ

มีความซ้ำซ้อนกัน

6.1.2 เพิ่มเหตุผลในการเลือกเข้าศึกษาในคณะนี้ โดยเพิ่มเหตุผล " ตรงกับสาขาอาชีพที่ต้องการจะไปประกอบในอนาคต " เข้าไปเพื่อให้ครอบคลุมยิ่งขึ้น

6.2 นำแบบสอบถามที่ทำการปรับแก้จากการทดลองใช้ครั้งแรกไปทดลองใช้กับนิสิต นักศึกษาจำนวน 20 คน ที่มีลักษณะคล้ายคลึงกับกลุ่มตัวอย่าง เพื่อหาความเที่ยงของแบบสอบถาม ในส่วนที่เป็นการเตรียมตัวเพื่อประกอบอาชีพของนิสิตนักศึกษา โดยใช้สูตรสัมประสิทธิ์อัลฟา (α - Coefficient) ซึ่งพัฒนาโดย ครอนบาค (Cronbach 1970 : 161) ดังนี้

$$\alpha = \frac{K}{K-1} \left[1 - \frac{\sum S_i^2}{S_t^2} \right]$$

เมื่อ α คือ สัมประสิทธิ์ความเที่ยง ของแบบสอบถาม

K คือ จำนวนข้อคำถามในแบบสอบถาม

S_i^2 คือ ความแปรปรวนของคะแนนแต่ละข้อ

S_t^2 คือ ความแปรปรวนของคะแนนจากแบบสอบถามทั้งฉบับ

ได้ค่าสัมประสิทธิ์ความเที่ยง เท่ากับ 0.84 (ดูการคำนวณได้ในภาคผนวก ก)

จากขั้นตอนในการสร้างเครื่องมือ ทำให้ผู้วิจัยมั่นใจว่าแบบสอบถามที่สร้างขึ้นมีคุณภาพ ในการสอบถามการวางแผนเข้าสู่อาชีพของนิสิตนักศึกษาลงคมศาสตร์

7. จัดทำแบบสอบถามที่จะนำไปใช้ในการเก็บข้อมูล โดยลักษณะของแบบสอบถาม แบ่งเป็น 2 ตอน คือ

ตอนที่ 1 ข้อคำถามที่เกี่ยวกับข้อมูลส่วนตัวและความคิดเห็นของนิสิตนักศึกษาที่มีต่อการประกอบอาชีพอิสระ เป็นแบบเลือกตอบ เต็มคำ กำหนดคำตอบให้ และปลายเปิด จำนวน 6 ข้อ ได้แก่ข้อกระทงที่ 1, 2, 5, 6, 7 และ 8

ตอนที่ 2 ข้อคำถามเกี่ยวกับการวางแผนเข้าสู่อาชีพของนิสิตนักศึกษา แบ่งออกเป็น 4 ส่วน คือ

2.1 การเลือกอันดับสอบเข้าศึกษาในคณะทางสาขาสังคมศาสตร์ และ เหตุผลในการเลือก เป็นแบบเลือกตอบ เต็มคำ และกำหนดคำตอบให้ จำนวน 2 ข้อ ได้แก่ ข้อกระทงที่ 3 และ 4

2.2 เป้าหมายทางอาชีพ ความต้องการทางด้านอาชีพหรือการศึกษา ของนิสิตนักศึกษาหลังสำเร็จการศึกษาระดับปริญญาตรี เป็นแบบกำหนดคำตอบให้ และปลายเปิด จำนวน 15 ข้อ ได้แก่ข้อกระทงที่ 9 ถึงข้อกระทงที่ 25 (ยกเว้นข้อกระทงที่ 16 และ 23)

2.3 การเตรียมตัวเพื่อประกอบอาชีพของนิสิตนักศึกษาที่มีเป้าหมายจะ ประกอบอาชีพหลังจากสำเร็จการศึกษา เป็นแบบมาตราส่วนประเมินค่า (Rating Scale) ได้แก่ ข้อกระทงที่ 16 ซึ่งประกอบด้วยข้อคำถามย่อย 12 ข้อ แบ่งออกเป็น 3 ด้าน ดังนี้คือ

2.3.1 การเตรียมตัวเกี่ยวกับความรู้ในหลักสูตร จำนวน 5 ข้อ เป็นข้อคำถามเชิงนิเสธ จำนวน 1 ข้อ

2.3.2 การเตรียมตัวเกี่ยวกับความรู้นอกหลักสูตร จำนวน 4 ข้อ

2.3.3 การเตรียมตัวเกี่ยวกับการสมัครงาน จำนวน 3 ข้อ

โดยให้นิสิตนักศึกษา ประเมินพฤติกรรมของตนเองตามความมากน้อยของการเตรียมตัว เพื่อประกอบอาชีพในแต่ละด้าน แบ่งออกเป็น 5 ระดับ ดังนี้

แบบประมาณค่าที่เป็นคำถามตรง

5 (ตรงมากที่สุด)	หมายถึง	ข้อความที่ตรงกับพฤติกรรม	มากที่สุด
4 (ตรงมาก)	หมายถึง	ข้อความที่ตรงกับพฤติกรรม	มาก
3 (ตรงปานกลาง)	หมายถึง	ข้อความที่ตรงกับพฤติกรรม	ปานกลาง
2 (ตรงน้อย)	หมายถึง	ข้อความที่ตรงกับพฤติกรรม	น้อย
1 (น้อยที่สุด)	หมายถึง	ข้อความที่ตรงกับพฤติกรรม	น้อยที่สุด

แบบประมาณค่าที่เป็นคำถามเชิงนิเสธ

1 (ตรงมากที่สุด)	หมายถึง	ข้อความที่ตรงกับพฤติกรรม	มากที่สุด
2 (ตรงมาก)	หมายถึง	ข้อความที่ตรงกับพฤติกรรม	มาก
3 (ตรงปานกลาง)	หมายถึง	ข้อความที่ตรงกับพฤติกรรม	ปานกลาง

- 4 (ตรงน้อย) หมายถึง ข้อความที่ตรงกับพฤติกรรม น้อย
 5 (น้อยที่สุด) หมายถึง ข้อความที่ตรงกับพฤติกรรม น้อยที่สุด

2.4 ปัญหาในการวางแผนอาชีพ เป็นแบบมาตราส่วนประเมินค่า (Rating Scale) 5 ระดับ ได้แก่ ข้อกระทงที่ 23 ซึ่งประกอบด้วยข้อคำถามย่อย 6 ข้อ โดยกำหนดค่าดังนี้

- 5 หมายถึง ข้อความที่เป็นปัญหาในการวางแผนอาชีพ มากที่สุด
 4 หมายถึง ข้อความที่เป็นปัญหาในการวางแผนอาชีพ มาก
 3 หมายถึง ข้อความที่เป็นปัญหาในการวางแผนอาชีพ ปานกลาง
 2 หมายถึง ข้อความที่เป็นปัญหาในการวางแผนอาชีพ น้อย
 1 หมายถึง ข้อความที่เป็นปัญหาในการวางแผนอาชีพ น้อยที่สุด

8. เนื่องจากการวิจัยครั้งนี้ใช้วิธีการเก็บรวบรวมข้อมูลจากกลุ่มตัวอย่างทางไปรษณีย์ และจากการศึกษางานวิจัยที่เกี่ยวกับการเพิ่มประสิทธิภาพ อัตราการตอบกลับของแบบสอบถามที่ส่งทางไปรษณีย์ พบว่ารูปแบบของแบบสอบถามในด้านการจัดหน้า สีของหมึกพิมพ์และการระบุวันส่งกลับ มีผลต่ออัตราการตอบกลับของแบบสอบถาม (Patterson and Tinker) อ้างถึงโดย อุกุมพร ทองอุไทย 2520:17 , สุธิรา ภักทรายุตวรรัตน์ 2531:145) ผู้วิจัยจึงจัดรูปแบบของแบบสอบถามเป็นแบบพิมพ์จัดหน้าด้วยหมึกพิมพ์ สีน้ำเงินบนกระดาษพิมพ์สี (ขนาด A 4) สีขาวพร้อมทั้งระบุ "โปรดส่งคืนโดยเร็วที่สุด"

การเก็บรวบรวมข้อมูล

การเก็บรวบรวมข้อมูลในการวิจัยครั้งนี้ มี 2 ลักษณะ คือ

1. ข้อมูลจากทะเบียนประวัติคณะ โดยผู้วิจัยนำหนังสือแนะนำตัวจากบัณฑิตวิทยาลัย ไปยังฝ่ายทะเบียนคณะของมหาวิทยาลัยที่เป็นกลุ่มเป้าหมาย เพื่อขอคัดลอกข้อมูลเกี่ยวกับ ชื่อ นามสกุล ที่อยู่ที่สามารถติดต่อได้ และรายละเอียดเกี่ยวกับอันดับการเลือกเข้าคณะที่ศึกษาและเหตุผล
2. ข้อมูลจากแบบสอบถาม ผู้วิจัยส่งแบบสอบถามทางไปรษณีย์โดยแนบจดหมายส่วนตัว

ชี้แจงจุดมุ่งหมาย ความสำคัญในการตอบแบบสอบถามและประโยชน์ที่จะได้รับการวิจัย พร้อมทั้งปิดแสดมภ์และจำหน่ายของถึงผู้วิจัยไว้ เพื่อความสะดวกในการส่งกลับคืน

3. เริ่มเก็บข้อมูลตั้งแต่วันที่ 15 มิถุนายน 2532 จนถึงวันที่ 12 กันยายน 2532

ทำการติดตามแบบสอบถาม 2 ครั้ง ดังนี้คือ

3.1 ติดตามหลังจากทิ้งช่วงระยะเวลาประมาณ 4 สัปดาห์ โดยใช้วิธีการโทรค้นหาลงสอบถาม ไปยังผู้ที่ไม่ได้ส่งแบบสอบถามคืนมา ในกรณีที่ไม่ได้รับแบบสอบถามก็ได้ส่งแบบสอบถามไปให้ใหม่อีกครั้งหนึ่ง

3.2 ติดตามครั้งที่ 2 โดยการส่งไปรษณียบัตรที่แจ้งที่อยู่และเบอร์โทรศัพท์ของผู้วิจัยไปด้วย เพื่อให้กลุ่มตัวอย่างสามารถติดต่อกลับมาได้ โดยทิ้งช่วงจากการติดตามครั้งแรกประมาณ 4 สัปดาห์

4. การเก็บรวบรวมข้อมูลใช้เวลาทั้งหมด 89 วัน รวมจำนวนแบบสอบถามที่ได้รับกลับคืนมาทั้งหมด (เฉพาะแบบสอบถามที่ใช้ได้) จำนวน 277 ฉบับ คิดเป็นร้อยละ 78.69

อนึ่ง เนื่องจากการเก็บข้อมูลในครั้งนี้ กระทำค่อนข้างช้า จึงทำให้ได้ข้อมูลกลับมาเพียงร้อยละ 78.69 ซึ่งตามความเป็นจริง ควรจะได้ข้อมูลกลับคืนมามากกว่านี้ ทั้งนี้เพราะ

1. กลุ่มตัวอย่างได้งานทำและย้ายไปอยู่ต่างจังหวัด ไม่สามารถติดต่อได้
2. กลุ่มตัวอย่างไปศึกษาต่อต่างประเทศ
3. กลุ่มตัวอย่างไม่มีเวลาทำและได้เขียนชี้แจงให้ผู้วิจัยทราบตามที่อยู่ที่แจ้งให้

ทราบในไปรษณียบัตร (รายละเอียดเกี่ยวกับจำนวนแบบสอบถามที่ได้รับกลับคืนแยกตามคณะ แสดงไว้ในตารางที่ 1)

การวิเคราะห์ข้อมูล

ผู้วิจัยนำข้อมูลที่เก็บรวบรวมได้มาทำการวิเคราะห์โดยใช้โปรแกรมสำเร็จรูป เอส

พี เอส เอส เอ็กซ์ (SPSS^x - Statistical Package for the Social Sciences)

ดังนี้

1. ข้อมูลส่วนตัวของนิสิตนักศึกษา วิเคราะห์โดยหาค่าความถี่และอัตราส่วนร้อยละของจำนวนผู้ตอบแบบสอบถาม
2. ข้อมูลเกี่ยวกับการวางแผนเข้าสู่อาชีพของนิสิตนักศึกษา
  - 2.1 การวางแผนเข้าสู่อาชีพโดยทั่วไป วิเคราะห์โดยหาค่าความถี่ อัตราส่วน ร้อยละ ค่าเฉลี่ย (Mean) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation)
  - 2.2 การเปรียบเทียบการวางแผนเข้าสู่อาชีพ แยกวิเคราะห์เป็น 2 ส่วนดังนี้
    - 2.2.1 เปรียบเทียบอาชีพที่นิสิตนักศึกษาต้องการประกอบมากที่สุด คือ อาชีพที่ต้องการประกอบในอันดับที่ 1 จำแนกตาม เพศ และสถานภาพทางเศรษฐกิจและสังคมของครอบครัว ซึ่งได้แก่ อาชีพของบิดา อาชีพของมารดา รายได้ของครอบครัว และการศึกษาของบิดามารดา ด้วยการทดสอบค่าไคสแควร์ (Chi - square)
    - 2.2.2 เปรียบเทียบการเตรียมตัวเพื่อประกอบอาชีพระหว่าง นิสิตนักศึกษาชายและหญิง ด้วยการทดสอบค่าที (t-test) และจำแนกตามสถานภาพเศรษฐกิจและสังคมของครอบครัว ซึ่งได้แก่ อาชีพของบิดา อาชีพของมารดา รายได้ของครอบครัว และการศึกษาของบิดามารดา ด้วยการทดสอบค่าเอฟ (F-test) ถ้าพบความแตกต่างจะทดสอบเป็นรายคู่ด้วยวิธีการของเชฟเฟ้ (Scheffe's method)
3. ข้อมูลเกี่ยวกับความคิดเห็นของนิสิตนักศึกษาที่มีต่อการประกอบอาชีพอิสระวิเคราะห์โดยหาค่าความถี่และอัตราส่วนร้อยละ

เกณฑ์ที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

1. ความรู้ ความเข้าใจเกี่ยวกับลักษณะงานที่ทำและความรู้ ความสามารถที่ใช้ในอาชีพ ผู้วิจัยใช้เกณฑ์ตามคำอธิบายของอาชีพแต่ละอาชีพจากหนังสือการจัดประเภทมาตรฐานอาชีพ (ประเทศไทย) ของกรมแรงงาน กระทรวงมหาดไทย แบ่งเป็น 3 ระดับดังนี้

มีความรู้มาก	หมายถึง	การที่นิสิตนักศึกษาตอบคำถามเกี่ยวกับลักษณะงานหรือความรู้ ความสามารถที่ใช้ในอาชีพที่ต้องการ
--------------	---------	--

		ประกอบได้สมบูรณ์มากกว่า 1 คำตอบจากคำอธิบายของอาเซียน
มีความรู้ปานกลาง	หมายถึง	การที่นิสิตนักศึกษาตอบคำถามเกี่ยวกับลักษณะงานหรือความรู้ความสามารถที่ใช้ในอาเซียนที่ต้องการประกอบได้สมบูรณ์ 1 คำตอบจากคำอธิบายของอาเซียน
ไม่มีความรู้เลย	หมายถึง	การที่นิสิตนักศึกษาตอบคำถามเกี่ยวกับลักษณะงานหรือความรู้ ความสามารถที่ใช้ในอาเซียนที่ต้องการประกอบไม่ตรงกับคำอธิบายของอาเซียน

2. การเตรียมตัวเพื่อประกอบอาชีพของนิสิตนักศึกษา ผู้วิจัยใช้เกณฑ์ของเบสต์ (Best 1981 : 184) ซึ่งแบ่งออกเป็น 3 ระดับ คือ การเตรียมตัวสูง ปานกลาง และต่ำ ตามค่าเฉลี่ย ดังนี้

คะแนนเฉลี่ย 4.00 - 5.00	หมายถึง	มีการเตรียมตัวเพื่อประกอบอาชีพในด้านนั้นสูง
คะแนนเฉลี่ย 3.00 - 3.99	หมายถึง	มีการเตรียมตัวเพื่อประกอบอาชีพในด้านนั้นปานกลาง
คะแนนเฉลี่ย 1.00 - 2.99	หมายถึง	มีการเตรียมตัวเพื่อประกอบอาชีพในด้านนั้นต่ำ

3. ปัญหาในการวางแผนอาชีพ ผู้วิจัยใช้เกณฑ์ของเบสต์ (Best 1981 : 184) ซึ่งแบ่งเป็น 3 ระดับ คือ เป็นปัญหามาก ปานกลาง และน้อย ตามค่าเฉลี่ย ดังนี้

คะแนนเฉลี่ย 4.00 - 5.00	หมายถึง	ข้อความที่เป็นปัญหามาก
คะแนนเฉลี่ย 3.00 - 3.99	หมายถึง	ข้อความที่เป็นปัญหาปานกลาง
คะแนนเฉลี่ย 1.00 - 2.99	หมายถึง	ข้อความที่เป็นปัญหาน้อย